

Nar er kommet til at ernære sig selv ved sine Sønders Gjerning og ved Sustrus og Børns Hjælp? Jeg paaistaar paa det Bestemte, at Bevist mangler. Det kan maaste godt bevistes, at en enkelt Mand er begyndt paa en Næring og er kommet daarligt affted, men det bevist ikke, at ikke 10 i samme Tidrum ere begyndte paa samme Næring og ere komne godt affted, og overhovedet maa vistnok det indrømmes, at, naar en Mand, uagtet han ikke har Fuldmyndighedsalderen, dog er i den Alder, at han har Tilladelse til at indgaa Wgteskab, saa maa han ogsaa være sin egen Værg. Folks Udvikling beror ikke paa, om de ere 20 eller 25 Aar; det sætter ikke Grænsen for Forstandigheden. Den, der er 20 Aar, kan være ti Gange saa forstandig og uuvillet som den, der er 25 Aar, og vel kan jeg forstaa, hvorfor Fuldmyndighedsalderen kræves ved mange andre Leiligheder, men mellem dem og det nærværende Tilfælde er der en himmelvid Forskjel. Fuldmyndighedsalderen kræves saaledes til Naadighed over Formuen; men man er jo ogsaa tidligere fuldkommen raadig over sin Formue ved Formynderens Hjælp. Men naar en Mand har stiftet Familie, saa har han efter Lovforslaget end ikke ved en Formynders Hjælp Naadighed over sine Kræfter, saa skal han absolut vente, til han er 25 Aar; om han er nok saa forstandig, nok saa dygtig, nok saa uuvillet, det hjælper ikke. En anden meget indgribende Bestemmelse er den, at vi stadig skulle vedblive med at omgjerde Kjøbstæderne med et Bælte, indenfor hvilket de have en Kreds, som de kalde deres egen, medens alt Andet udenfor er Fællesskab. Jeg kunde forstaa, om der i dette Dreblik fra Regjeringen var fremkommet Forslag om at hævde de gjældende Afstandsbestemmelser; men at der kan komme Forslag frem om paa dette Omraade at tilbagetage den Bevilningsret, som i den forløbne Tid kun er udøvet i ringe Grad af Ministeriet, det kan jeg slet ikke forstaa. Det skal tilvisse ikke kunne siges af Noget, at Ministeriet har været rundhaandet med sine Bevillinger; tværtimod, der er blevet baade skrevet og tigget og talt for at faae disse Bevillinger, og de ere ingenlunde komne saaledes uden videre. Og naar der nu ligger 2—3 stærkt befolkede Landsbyer udenom en lille bitte Kjøbstad, saa skulle de 2—3000 Mennesker i disse Byer være forpligtede til at handle paa et bestemt Sted, hvor der maaste kun boer 7—800 Mennesker; de maa ikke kjøbe for 4 Stilling paa det Sted, hvor de bo, men de skulle være nødte til at gaa en halv eller maaste $\frac{3}{4}$ Mil for at kjøbe en Flaske Ol eller en Smule Kaffe eller for en Stilling Svovlstikker. Det synes mig ikke at være noget retligt Forlangende, naar der virkelig skal gjøres Ret og Skjel mellem et Lands Indvaanere. — Men det kunde endda gaa, at et saadant Lovforslag kom frem, naar vi blot kunde faa Kjøbstæ-

derne til alvorligt at være opmærksomme paa, at det er ikke i alle disse Punkter, at Stavanken stikker, og bringe dem til Selveffendelse af, hvad de have at gjøre, hvis de ville vedligeholde deres Tilstand som Kjøbstæder. At det nemlig skulde kunne ophjælpe en Kjøbstad, at det bliver en Søker forbudt at handle i en Landsby, saa at hver enkelt af dems Beboere bliver tvungen ind til Kjøbstaden for hver paa egen Haand at gjøre de Indkjøb, som Søkeren vilde have gjort under Et i samme Kjøbstad, forekommer mig at være en forunderlig Tankegang, og det er dog ogsaa et ubilligt Forlangende at stille til Folk, at de med saa megen Tidspilde skulle indkjøbe, hvad de nødvendigvis behøve til deres daglige Eusholdning. Det ærede Medlem (Seszen), som idag aabnede Forhandlingen, kom til at sige i sit Foredrag, at det var erkjendt, at Kjøbstæderne som saadanne burde holdes sammen med en nogenlunde stor Befolkning for at være, jeg tror, han kaldte det Brændpunter for den aandelige og verdslige Uddannelse. Jeg tror nu slet ikke, at det nytter, at vi enten paa den ene eller paa den anden Maade søge ved unaturlige Midler eller ved Kunst at ville opholde Kjøbstæderne; hvad vi end gjøre, saa maa for Kjøbstædernes Vedkommende Enden blive den, at, kunne de ikke bestaa, saa maa de forgaa; der er slet ikke Andet at gjøre; og alt Kunstigt hjælper ikke. Men der er i Kjøbstæderne — ikke i Kjøbstadbefolkningen, som jeg iøvrigt har meget tilovers for — en forunderlig Tendents til over Gode at vedligeholde noget Storatet; der er opstillet en vis Rang, som skal vedligeholdes. De større Kjøbstæder f. Ex. skulle, enten de kunne det eller ikke, have Gasbelysning, Vandværksanlæg, brillant brolagte Gader osv. osv.; ikke en eneste Beboer kan finde sig i, at der er den mindste Morden, ellers Klage de strax i Avisen. Hvad der er længere nede i Rangen, stiller ikke saa store Fordringer. Gudbevares! Jeg misunder ikke Kjøbstæderne det Mindste; jeg glæder mig tværtimod over al den Rønhed, Renlighed og Brillanthed, der findes hos dem, men de maa kun ikke forlange det overholdt paa Andres Befokning; de maa selv sørge for det og selv betale det, uden at forlange, at Andre skulle lide derunder. Det maa Kjøbstæderne vænne sig til at forstaa og derfor ikke komme med Fordring paa Indskrænkninger i Andres Handels- og Næringsfrihed. Taget i Almindelighed, overveier den frie Bevægelse sikkert mange Gange dobbelt, hvad den enkelte Kjøbstad maatte lide under denne Bevægelse. — Altsaa, jeg for mit Vedkommende kan saa langt fra billige, at der er kommet Forslag frem om Indskrænkning i Næringsfriheden, at jeg tværtimod maa være enig med dem, der tro, at Tidens Fordring netop er, at vi skulle gaa fremad og ikke tilbage. Hermed skal jeg henstille Sagen til de Herrens Overveelse og haabe, at en stor Del af de ærede Medlemmer